

ПРАВОСЛАВНИ БОГОСЛОВСКИ ФАКУЛТЕТ
УНИВЕРЗИТЕТА У БЕОГРАДУ

Силабус

еп. др Порфирије Перић, доцент

основне студије богословља

Предмет: Пастирско богословље са психологијом

Група: обавезни предмет, бодови: 8

Семестар: 1-2

Фонд часова: 4 / 2+2

Испит: усмено

Назив курса:

Пастирско богословље са психологијом

Садржај:

Упознавање са уводним елементима и са историјским развојем пастирског богословља. Утврђивање принципа на којима је утемељено Пастирско богословље, као и његов однос са стварношћу свакодневног Црквеног живота. Стицање увида у пастирску делатност у уставним помесним православним Црквама. Представљање евхаристије као центара црквеног живота и извора пастирског деловања. Стицање увида у структуру породице. Припрема за рад са брачним паровима, децом и омладином, као и указивање на тешкоће које се у том пољу срећу. Одређивање места лаика у пастирском делу Цркве, и њихово ангажовање у пастирској служби. Упознавање са учењиматри бечке школе психологије, и са основама психолошких функција човека. Указивање на принципе православне духовности и духовног вођења човека.

Циљ:

Упознати студенте са основним принципима пастирског деловања на парохији, као и са пастирским деловањем у свим сегментима шире друштвене заједнице. Оспособити оне студенте који ће бити свештеници да могу да се суоче са свим изазовима и искушењима у конкретном животу парохијске заједнице; са проблемима појединца-личности у свим релацијама (муж-жена, родитељи-деца, браћа-сестре, пријатељске везе...) и у свим узрастима – од рођења па све до дубоке старости. Оспособити оне студенте који ће бити вероучитељи да јеванђеље представе као начин живота, а не као идеологију и да речју и делом помогну својим ученицима да се укључе у евхаристијски живот.

Предуслови:

Уписани први семестар основних студија

Облик наставе:

Предавања и вежбе.

Обавезе студената:

Студенти су, у начелу, обавезни да похађају наставу, долазе на појединачне консултације. Пожељно је активно учешће у настави (посебно на вежбама).

Начин оцењивања рада и резултата:

Писање и одбрана семинарске вежбе чиниће 25% укупне оцене. Активно учешће на настави доноси 15% оцене. Осталих 60% оцене студенту ће донети усмени испит.

План курса/предмета

1. недеља

Пастирско богословље као теолошка дисциплина

Предмет и задатак пастирског богословља и његов односа према другим наукама

Историјски развој пастирског богословља као науке – вежба

2. недеља

Претпоставке пастирског деловања у Светоме писму

Апостолско деловање као основно начело пастирског рада.

Оци као наследници апостолског пастирства – вежба

3. недеља

Однос између теолошке теорије и црквене праксе у Српској православној Цркви данас

Црква као евхаристијско сабрање - крајњи циљ пастирског деловања

Хришћанин живи уд тела Христовог - вежба

4. недеља

Мисионарска природа Цркве

Личност пастира

Канонска ограниченост пастирског рада - вежба

5. недеља

Простор пастирског деловања

Породица - ћелија цркве

Пастирска брига о породици - практични рад са породицом – вежба

6. недеља

Пастирски рад са децом

Пастирски рад са омладином

Изазов стварности - друштво као простор сусрета пастира са децом и младима - вежба

7. недеља

Пастир пред проблемима породице

Брачна заједница и њена евангелизација

Рад са породицом и њено укључивање у парохијски живот - вежба

8. недеља

Болест као изазов пастирског рада

Болница као простор деловања пастира

Практично пастирско деловање у болници - вежба

8. недеља

Црква пред изазовом болести зависности - наркоманија, алкохолизам...

Црква пред изазовом насиља у породици

Посета Центру за заштиту од насиља у породици – вежба

9. недеља

Старање Цркве о сиромашнима

Старање цркве о напуштенима особама - старачки домови, места азила...

Организовање пастирског рада у старачким домовима – вежба

10. недеља

Принципи пастирског дијалога

Медији као простор пастирског дијалога

Директни и индиректни контакт пастира са верником – вежба

11. недеља

Место „лаика“ у Цркви и њихова пастирска активност

Разлике пастирског деловања у сеоским и градским местима

Црквене заједнице и пастирски рад са њима - вежба

12. недеља

Манастир као простор пастирског деловања

Допринос монаштва пастирском делу

Монаштво као аутентични израз црквености – вежба

13. недеља

Модерно доба као пастирски изазов

Пастирско брига Цркве пред изазовом секуларизације и индивидуализма

Методологија писања семинарских радова – вежба

14. недеља

Велики пастири цркве у историји

Св. владика Николај Велимировић - образац пастира

Методологија писања семинарских радова - вежба

15. недеља

Методологија научног рада

Методологија научног рада

Методологија писања семинарских радова - вежба

16. недеља

Појам и смисао пастирске психологије

Однос пастирске психологије према другим наукама

Историјски развоја пастирске психологије - вежба

17. недеља

Дијалог теологије и психологије

Смисао пастирске психологије у црквеном животу

Психологија филокалије - вежба

18. недеља

Душевно и духовно

Црква и психијатрија

Психологија дијалога

19. недеља

Теолошко поимање душе

Појава душевног конфликта

Психопатологија у отачкој теологији - вежба

20. недеља

Фројдова психоаналитичка теорија

Јунгово поимање душевног конфликта

„И љуби Господа Бога свог свим срцем својим и свом душом својом и свим умом својим и свом снагом својом. Ово је прва заповест. И друга је као и ова: Љуби ближњег свог као самог себе. Друге заповести веће од ових нема.“
Мк. 12, 30-31; анализа текста – вежба

21. недеља

Поимање личности код Адлера

Допринос КаренХорнај у схватању неуротичности нашега времена

Егзистенцијална анализа Виктора Франкла - вежба

22. недеља

Грех - узрок болести душе

Грех - узрок болести тела

Читање и одбрана вежби - вежба

23. недеља

Болест и њена психичка димензија

Болест као духовни изазов

Посета болници – вежба

24. недеља

Покајање - духовни или душевни процес

Св. тајна исповест

Анализа текстова о исповести - вежба

25. недеља

Брак и/или монаштво - пут ка зрелости

Аскеза - пут ка духовном здрављу

Психологија заједништва – вежба

26. недеља

Психичка лабилност човека

„Вера твоја спасла те је“ Мт. 9, 22. - анализа текста

Читање и одбрана семинарских вежби - вежба

27. недеља

Психолошки типови

Психолошка анализа међуљудских односа

Читање и одбрана семинарских вежби – вежба

28. недеља

Типови верског живота

Психологија рада са људима

Читање и одбрана семинарских вежби – вежба

29. недеља

Елементи препознавања психичких поремећаја

Сарадња свештеника и психијатра

Читање и одбрана семинарских вежби – вежба

30. недеља

Психологија групе и њена динамика

Саборност Цркве и групна психологија

Читање и одбрана семинарских вежби – вежба

Литература:

- Георгије Флоровски, *Црква је живот*, Београд 2005, стр: 74-84, 85-86, 226-233, 234-264, 306-310, 311-315, 415-426.

- Мит. Јовна (Зизиулас) „Евхаристиско виђење света“ у зборнику *Православна теологија*, Београд 1995 стр:18-28.

- Владета Јеротић, књизи *Неуротичне појаве нашега времена*, Београд 2004 стр. 7-23, 25-42, 43-60, 61-79.

- Владета Јеротић, *Хришћанство и психолошки проблеми човека*, Београд 1997 стр. 45-63, 87-97, 99-105, 107-132, 131-137, 199-205,
- Келвин С. Хол, Гарднер Линдзи, *Теорије личности*, Београд стр: 53-75, 122-147, 161-180.
- Кипријан Керн, *Пастирско богословље*, Врњачка Бања , стр: 11-40
- Јован Корнаракис, *Погледи из пустиње*, Београд 2002 стр: 19-43
- Тунберг ларс, *Микрокосмос и посредник теолошка антропологија светог Максима Исповедника*, изд. Истина, Шибеник – Београд 2008, стр: 242-352.